

Dosarul nr. 2ra-1591/2022  
2-21172820-01-2ra-04112022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (A. Sandu)  
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Budăi, I. Dutca, D. Băbălău)

## DECIZIE

22 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit  
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul  
judecători

Svetlana Filincova  
Maria Ghervas  
Dumitru Mardari  
Mariana Pitic  
Victor Burduh

examinând recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Consiliul municipal Chișinău, Primarul general al municipiului Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Lidia Florea împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenți accesorii Primăria mun. Chișinău și Consiliul municipal Chișinău, executorul judecătoresc Alexeenco Olga, cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral, împotriva deciziei din 22 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

constată:

La 25 noiembrie 2021, Florea Lidia a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, cu participarea intervenienților accesorii Primăria mun. Chișinău și Consiliul municipal Chișinău, executorul judecătoresc Alexeenco Olga, privind constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, a indicat că la 13 ianuarie 2015, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău și Consiliului municipal Chișinău cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului, obligarea adoptării actului administrativ privind transmiterea în proprietate privată a terenului aferent casei de locuit și încheierii contractului de vânzare-cumpărare la preț normativ.

Prin hotărârea din 03 decembrie 2015 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Florea Lidia și s-a recunoscut ilegal refuzul Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău privind adoptarea actului administrativ cu privire la transmiterea în proprietate privată a terenului aferent casei de locuit situată în mun. Xxxx, și încheierea

contractului de vânzare-cumpărare la preț normativ. Totodată, s-a obligat Consiliul mun. Chișinău să adopte actul administrativ cu privire la transmiterea în proprietate privată Lidiei Florea a terenului aferent casei de locuit situat în mun. Xxxx, nr. cadastral xxxx și s-a obligat Primăria mun. Chișinău să încheie cu Lidia Florea contract de vânzare-cumpărare la preț normativ a terenului aferent casei de locuit situat în mun. Xxxx.

Prin încheierea din 07 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de repunere în termen a apelului și s-a restituit apelul declarat de reprezentantul Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău, ca fiind depus în afara termenului de declarare a apelului.

Prin încheierea din 25 mai 2016 a Curții Supreme de Justiție, a fost respins recursul declarat de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău, cu menținerea în vigoare a încheierii instanței de apel.

A relatat reclamanta că la 29 mai 2018, prin încheierea executorului judecătoresc nr. 025-126/18 a fost intentată procedura de executare silită a hotărârii din 03 decembrie 2015 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău.

A menționat reclamanta că mai bine de 3 ani de zile din data intentării procedurii de executare, din cauza factorilor de decizie a Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău, hotărârea judecătorească a rămas neexecutată. Astfel, prin expedierea de către Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău în adresa sa a informației evazive de perfectare a proiectului de decizie cu ulterioara coordonare a acestuia cu organele abilitate, este o metodă de tergiversare a procesului de executare a hotărârii judecătorești.

A notat reclamanta că Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău, prin răspunsurile oferite, mimează executarea hotărârii, iar hotărârea judecătorească rămâne neexecutată mai bine de 6 ani, fiind aplicabile prevederile Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen a cauzei sau a dreptului la executare.

A mai invocat reclamanta că prin neexecutarea hotărârii judecătorești și prin răspunsurile Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău, a fost umilită, fiind supusă stărilor de stres legate de adresarea în instanța de judecată pentru apărarea drepturilor sale, ignorate total de către administrația publică locală și reprezentanții acesteia pentru care nu există lege.

A solicitat reclamanta constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției a prejudiciului moral cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești în sumă de 500 000 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 31 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a constatat încălcarea dreptului Lidiei Florea la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 03 decembrie 2015 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, prin care a fost recunoscut ca fiind ilegal refuzul Consiliului mun. Chișinău și Primăriei municipiului Chișinău privind adoptarea actului administrativ despre transmiterea în proprietate privată a terenului aferent casei de locuit din strada Xxxx și încheierea contractului de vânzare-cumpărare la preț normativ.

S-a încasat de la Bugetul de Stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul Lidiei Florea prejudiciul moral în sumă de 100

000 de lei cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 03 decembrie 2015 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău.

La 21 mai 2022, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus cerere apel prin care a solicitat casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei decizii noi prin care să fie respinsă integral cererea de chemare în judecată.

La 29 iunie 2022, Consiliul mun. Chișinău, Primarul general al municipiului Chișinău, au declarat apel prin care au solicitat casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei decizii noi prin care să fie respinsă integral cererea de chemare în judecată.

Prin decizia din 22 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, au fost admise cererile de apel depuse Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Consiliul mun. Chișinău, Primarul general al municipiului Chișinău, modificată hotărârea din 31 mai 2022 a judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea pretenției privind încasarea prejudiciului moral, cu micșorarea sumei încasate de la 100 000 de lei, până la suma de 70 000 de lei.

În rest, hotărârea instanței de fond a fost menținută.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că, instanța de fond a încasat, ținând cont de faptul că reclamanta nu a avut parte de executarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 03 decembrie 2015, în beneficiul Lidiei Florea, prejudiciul moral în sumă de 100 000 de lei. Or, cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit în așa mod, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

A menționat instanța de apel că, autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești este statul Republica Moldova, care nu a întreprins toate măsurile necesare asigurării executării hotărârii judecătorești irevocabile, ca urmare, Florea Lidia nu a beneficiat de succesul obținut în urma examinării litigiului, fapt ce incontestabil denotă că hotărârea adoptată în favoarea ultimei, a rămas neexecutată o perioadă considerabilă de timp și anume mai bine de 6 ani.

Astfel, analizând circumstanțele de fapt stabilite, având în vedere principiul compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele morale cauzate, starea de stres și frustrare cauzate reclamantei/intimate, instanța de judecată a stabilit că suma de 70 000 de lei, este suficientă pentru repararea prejudiciului moral cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 03 decembrie 2015.

Mai mult, din analiza jurisprudenței CEDO în cazurile de neexecutare, s-a constatat că mărimea acesteia este aproximativ de 600 de euro pentru 12 luni de întârziere și câte 300 euro pentru fiecare perioadă următoare de 6 luni de întârziere. Astfel, instanța de apel a considerat că suma de 70 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, pentru o perioadă de mai bine de 6 ani în care hotărârea nu a fost executată, reprezintă o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit și nu reprezintă o sumă excesivă pentru autorul daunei.

La 21 octombrie 2022, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel din 22 septembrie 2022 prin care a solicitat casarea hotărârii instanței de fond și a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei decizii noi prin care să fie respinsă integral cererea de chemare în judecată.

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel a interpretat în mod eronat normele dreptului material și aprecierea probelor a fost arbitrară, considerând disproportionat de mare și neîntemeiată suma prejudiciului acordată de către instanța de apel.

A susținut că, motivarea instanței s-a bazat pe o simplă mențiune referitor la insuficiența măsurilor întreprinse de către debitor, prin simpla precizare precum că autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești nu a depus diligența necesară în vederea executării documentului executoriu, fapt ce generează dreptul reclamantului la executarea actului judecătoresc în termeni rezonabili. Mai mult, din conținutul art. 44 alin. (5) din Codul de executare rezultă că, creditorul este obligat să acorde executorului judecătoresc sprijin efectiv pentru aducerea la îndeplinire a executării silite, punându-i la dispoziție și mijloacele necesare în acest scop, prevedere, care însă, a fost omisă de către instanțele judecătorești, intimații fiind pasivi pentru întreaga perioadă de executare.

A menționat recurentul că de către autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești au fost întreprinse toate măsurile care puteau fi întreprinse pentru executarea documentului executoriu vizat, iar poziția instanțelor inferioare necesită a fi rectificată. Responsabilitatea Statului nu se extinde dincolo de procedura de executare, iar sarcina autorităților naționale în asemenea cauze este de a pune la dispoziția creditorului un mecanism, dar nu a se substitui debitorul și respectiv - de a achita sumele adjudecate în hotărârea judecătorească.

Opinează că, în acțiunile executorului judecătoresc și Consiliului municipal Chișinău nu s-a constatat un temei de tergiversare a executării hotărârii judecătorești, fapt ce necesită implicarea instanței de apel, în vederea analizei repetate a circumstanțelor și rectificarea soluției.

A mai invocat recurentul că, mărimea prejudiciului acordat de către instanța de apel, în sumă de 70 000 de lei, este disproportionat de mare.

La 21 noiembrie 2022, Consiliul municipal Chișinău, Primarul general al municipiului Chișinău, au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel din 22 septembrie 2022 prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei decizii noi de respingere integrală a cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului a invocat că constatarea încălcării dreptului, precum și încasarea prejudiciului moral, sunt neîntemeiate și nu sunt de competența instanțelor de judecată, deoarece conform legislației în vigoare atribuirea terenului municipal se efectuează prin decizia Consiliului autorității administrației publice locale respective, precum și conform procedurii legale care presupune în sine un proces complex. Astfel, doar Consiliul municipal Chișinău este în drept de a decide poate sau nu să atribuie terenurile municipale și care este suprafața care urmează a fi legalizată din partea solicitantului în baza hotărârilor judecătorești.

Menționează că, Consiliul municipal Chișinău fiind proprietarul terenului litigios urma să respecte anumite acte legislative care reglementează nemijlocit modalitatea de înstrăinare și sau darea în arendă a terenului.

La 08 noiembrie 2022 și la 01 decembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copiile cererilor de recurs, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisorile de însoțire anexate la materialele dosarului (f.d. 13, 36 vol. 2).

La 17 noiembrie 2022, Florea Lidia, reprezentată de avocatul Vasile Pruteanu, a depus referință la cererea de recurs depus de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, prin care a solicitat declararea recursului inadmisibil.

Cu referire la termenul de declarare a recursurilor, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 22 septembrie 2022. Decizia motivată a fost expediată participanților la proces, la data de 05 octombrie 2022, însă date despre recepționarea acesteia, la materialele cauzei lipsesc (f.d. 134, vol. 1).

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, instanța de recurs constată că Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus cerere de recurs la 21 octombrie 2022, iar Consiliul municipal Chișinău, Primarul general al municipiului Chișinău, au depus recurs la data de 21 noiembrie 2022, astfel, ambii recurenți s-au conformat prevederilor legale, declarând recursuri împotriva deciziei instanței de apel în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin încheierea din 18 ianuarie 2022 a Curții Supreme de Justiție, recursurile declarate de Ministerul Justiției și de Consiliul municipal Chișinău, Primarul general al municipiului Chișinău, au fost considerate admisibile.

În temeiul art. 444 din Codul de procedură civilă, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora, pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Astfel, verificând decizia contestată, în lipsa părților, în raport cu criticile formulate în recursuri, în limitele controlului de legalitate și temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Consiliul municipal Chișinău, Primarul general al municipiului Chișinău sunt întemeiate și urmează a fi admise, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să modifice decizia instanței de apel și/sau hotărârea primei instanțe.

Colegiul reține că, prin hotărârea din 03 decembrie 2015 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău, menținută prin încheierea din 07 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău și decizia din 25 mai 2016 a Curții Supreme de Justiție, a fost admisă acțiunea depusă de Florea Lidia și s-a recunoscut ilegal refuzul Primăriei și Consiliul mun. Chișinău privind adoptarea actului administrativ cu privire la

transmiterea în proprietate privată a terenului aferent casei de locuit situată în mun. Xxxx și încheierea contractului de vânzare-cumpărare la preț normativ, fiind obligat Consiliul mun. Chișinău să adopte actul administrativ cu privire la transmiterea în proprietate privată Lidiei Florea a terenului cu nr. cadastral xxxx, care este aferent casei de locuit din str. xxxx și s-a obligat Primăria mun. Chișinău să încheie cu Lidia Florea contract de vânzare cumpărare la preț normativ a terenului cu nr. cadastral xxxx, care este aferent casei de locuit situat în mun. Xxxx (f.d. 19-21, vol. I).

La 29 mai 2018, prin încheierea executorului judecătoresc Alexeenco Olga a fost intentată procedura de executare silită nr. 025-126/18 în temeiul documentului executoriu nr. 3-22/15 emis de Judecătoria Centru mun. Chișinău la 03 decembrie 2015 (f.d. 111, vol. I).

Din corespondența Primăriei și Consiliul mun. Chișinău cu executorul judecătoresc Olga Alexeenco și creditorul urmăritor se atestă faptul că documentul de executare silită nu a fost executat pînă în prezent (f.d. 7, verso-11, verso, vol.I).

La 25 noiembrie 2021, Florea Lidia a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, cu participarea intervenientului accesoriu Primăria mun. Chișinău și Consiliului municipal Chișinău și executorul judecătoresc Alexeenco Olga privind constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral de 500 000 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 4-5, vol. I).

Prima instanță, fiind investită cu judecarea cauzei în fond prin hotărârea din 31 mai 2022, a constatat încălcarea dreptului Lidiei Florea la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 03 decembrie 2015 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău prin care a fost recunoscut ca fiind ilegal refuzul Consiliului mun. Chișinău și Primăriei municipiului Chișinău privind adoptarea actului administrativ despre transmiterea în proprietate privată a terenului aferent casei de locuit din strada xxxx și încheierea contractului de vânzare-cumpărare la preț normativ.

A fost încasat de la Bugetul de Stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Florea Lidia prejudiciul moral în mărime de 100 000 de lei cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 03 decembrie 2015 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău.

Judecând în ordine de apel, prin decizia din 22 septembrie 2022, au fost admise cererile de apel declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Consiliul municipal Chișinău și Primarul municipiului Chișinău.

A fost modificată hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 mai 2022, în partea pretenției privind încasarea prejudiciul moral cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii, cu micșorarea sumei încasate de la 100 000 de lei la suma de 70 000 de lei.

În rest hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 mai 2022 a fost menținută.

Conform art. 2 alin. (1) și (2) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, orice persoană fizică sau juridică care consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanță de judecată o

cerere de chemare în judecată ce vizează constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă.

Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului (denumită în continuare reclamant).

Sarcina nemijlocită de aplicare a dispozițiilor legii enunțate, prin stabilirea mărimii reparației prejudiciului cauzat prin încălcarea drepturilor sus-menționate, le revine instanțelor de judecată în fiecare caz individual, conform regulilor de competență jurisdicțională, specificate la capitolul IV din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova.

În acord cu art. 4 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiției, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare și suportarea costurilor și cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului.

Art. 5 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 stabilește că, în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum și a costurilor și a cheltuielilor de judecată.

Conform art. 20 alin.(1) lit. f) din Legea privind finanțele publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25.07.2014, Ministerul Finanțelor este autoritatea publică centrală în domeniul finanțelor publice și asigură gestionarea mijloacelor financiare ale bugetelor componente ale bugetului public național prin contul unic trezorerial și prin alte conturi deschise în Banca Națională a Moldovei și în instituțiile financiare, administrează bugetul de stat și monitorizează executarea celorlalte bugete componente ale bugetului public național.

În temeiul art. 2 alin. (7) din Legea nr.87 din 21 aprilie 2011, organul care reprezintă statul în instanțele de judecată în cazul în care este înaintată o acțiune civilă pentru repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen a hotărârii judecătorești este Ministerul Justiției.

La caz, neexecutarea hotărârii din 03 decembrie 2015 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău revine autorităților publice – Primăriei mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău care urmau să adopte actul administrativ cu privire la transmiterea în proprietate privată Lidiei Florea a terenului cu nr. cadastral xxxx, care este aferent casei de locuit din str. xxxx și să încheie cu Lidia Florea contract de vânzare cumpărare la preț normativ a terenului cu nr. cadastral xxxx, care este aferent casei de locuit situat în mun. Xxxx.

Conform art. 6 paragraful 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului protejează dreptul la un proces echitabil și soluționarea cauzei într-un termen rezonabil, în materie civilă și penală.

Acest drept ar rămâne iluzoriu dacă nu ar include și faza de executare a hotărârilor judecătorești definitive. Însă Convenția are în vedere drepturi efective,

concrete, iar nu iluzorii, așa cum a stabilit Curtea Europeană a Drepturilor Omului de la Strasbourg în jurisprudența sa, începând cu cauza Artico vs. Italia.

Or, statul și instituțiile publice, reprezentând autoritatea publică au îndatorirea, de a respecta principiul legalității și de a executa de bunăvoie hotărârea judecătorească, într-un termen rezonabil de soluționare prevăzut de art.6 din Convenție.

Întârzierea în executarea unei hotărâri judecătorești, imputabilă autorităților care nu furnizează o justificare valabilă în acest sens, aduce atingere și dreptului creditorului la respectarea bunurilor sale, drept protejat de art.1 din Protocolul nr.1 al Convenției.

În cauza Ș. contra României, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că Administrația constituie un element al statului de drept, interesul său fiind identic cu cel al unei bune administrări a justiției. Pe cale de consecință, dacă administrația refuză sau omite să execute o hotărâre judecătorească ori întârzie în executarea acesteia, garanțiile art. 6 de care a beneficiat justițiabilul în fața instanțelor judecătorești își pierd orice rațiune de a fi.

În asemenea circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că, instanța ierarhic inferioară corect a conchis despre temeinicia parțială a cerinței de repararea prejudiciului moral, doar că suma de 70 000 de lei încasată cu titlu de prejudiciu moral, este una excesivă și disproporționată în raport cu criteriile reținute și principiul echității și care urmează a fi micșorată până la suma de 40 000 de lei, aici fiind relevante constatările în cauza Curții Europene a Drepturilor Omului – Cocchiarella v. Italia [MC] (nr. 64886/01, §§ 143-147, 29 martie 2006, în care Curtea accepta o suma care reprezintă doar 45 % din suma pe care ar fi acordat-o Curtea însăși, în mod normal, în condițiile în care instanța națională recunoaște existența încălcării.

Cu referire la argumentul Ministerului Justiției al Republicii Moldova precum că prevederile Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 nu poate obliga un stat să asigure executarea fiecărei hotărâri cu caracter civil, statul având obligația pozitivă doar de a asigura respectarea obligațiilor ce îi revin, Colegiul îl consideră nejustificat. Or, Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău (autorități ale statului) nu au executat obligația pozitivă în vederea executării hotărârii din 03 decembrie 2015 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, afectând astfel dreptul reclamantei la proprietate.

Astfel, Colegiul consideră corectă concluzia instanțelor ierarhic inferioare prin care a fost constatat faptul încălcării dreptului reclamantei Lidia Florea privind executarea în termen rezonabil a hotărârii din 03 decembrie 2015 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău.

Însă, în mod eronat s-a dispus încasarea din contul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul Lidiei Florea, a sumei de 70 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral pentru încălcarea dreptului privind executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

În aceste circumstanțe, raportat la dispozițiile art. 432 alin. (2) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanțele inferioare prin încasarea de la Ministerul Justiției al Republicii Moldova în beneficiul Lidiei Florea, a sumele de 100 000 de lei și respectiv 70 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, au interpretat în mod eronat normele de drept material aplicabile speței.

Luând în considerație cele constatate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursurile declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Consiliul municipal Chișinău, Primarul general al municipiului Chișinău, de a modifica decizia Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2022.

În conformitate cu art. 444 și 445 alin. (1) lit. e) și alin. (3) din Codul de procedură civilă Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Consiliul municipal Chișinău, Primarul general al municipiului Chișinău.

Se modifică decizia Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2022, în partea pretenției privind încasarea prejudiciul moral cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii, cu micșorarea sumei încasate de la 70000 (șaptezeci mii) de lei la suma de 40 000 (patruzeci mii) de lei.

În rest, decizia Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2022 și hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 mai 2022, se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,  
judecătorul

Svetlana Filincova

judecători

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Victor Burduh